

Kohtuasi C-508/22

Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1

Saabumise kuupäev:

27. juuli 2022

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Curtea de Apel Braşov (Braşovi apellatsioonikohus, Rumeenia)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

22. juuni 2022

Apellandid:

KL

PO

Vastustaja:

Administrația Județeană a Finanțelor Publice Alba

Vaidluse ese

Teistmisavaldus, mille on esitanud kaebaja AX ja mille juurde jäävad ka tema pärijad KL ja PO ning mis on esitatud Curtea de Apel Braşovi (Braşovi apellatsioonikohus) 5. aprilli 2022. aasta kohtuotsuse peale.

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

ELTL artikli 267 alusel palutakse tõlgendada ELTL artiklit 110.

Eelotsuse küsimused

Kas Euroopa Liidu õigust (ELTL artiklit 110) võib tõlgendada nii, et liidu õigusega keelatud maksu summa sisaldub sõiduki väärtuses ja selle võib koos sõiduki omandiõigusega võõrandada kolmandast isikust ostjatele?

Kas ELTL [artikli] 110 tõlgendusega on vastuolus niisugused riigisisese õigusnormid nagu valitsuse erakorralise määruse nr 52/2017 (OUG nr. 52/2017) artikkel 1, mille kohaselt võib liidu õigusega keelatud maksu tagastada ainult maksukohustuslasele, kes seda tasus, mitte – juhul, kui maksu ei tagastata isikule, kes seda tasus – selle sõiduki järgnevatele ostjatele, mille eest maksu tasuti?

Viidatud liidu õigusnormid ja kohtupraktika

ELTL artikkel 110

7. aprilli 2011. aasta kohtuotsus Tatu (C-402/09), punkt 40

Viidatud riigisisese õigusnormid

Valitsuse 4. augusti 2017. aasta erakorraline määrus nr 52/2017 sõiduautode ja mootorsõidukite eritasuna, mootorsõidukite saastetasuna, mootorsõidukite heitgaaside tekitatud õhusaaste tasuna ja mootorsõidukite keskkonnalõivuna makstud summade tagastamise kohta (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 52/2017 din 4 august 2017 privind restituirea sumelor reprezentând taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule, taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule și timbrul de mediu pentru autovehicule; edaspidi „OUG nr 52/2017“): artikli 1 lõige 1:

„Maksukohustuslased, kes on tasunud sõiduautodelt ja mootorsõidukitelt ette nähtud eritasu vastavalt seaduse nr 571/2003, millega kehtestatakse maksuseadustik, muudetud ja täiendatud redaktsiooni artiklitele 214¹–214³; mootorsõidukite saastetasu, mis on sätestatud valitsuse erakorralise määrusega nr 50/2008 mootorsõidukite saastetasu kehtestamise kohta, mis on kinnitatud seadusega nr 140/2011; mootorsõidukite heitgaaside tekitatud õhusaaste tasu, mis on ette nähtud seadusega nr 9/2012 mootorsõidukite heitgaaside tekitatud õhusaaste tasu kohta, muudetud redaktsioonis, ning mootorsõidukite keskkonnalõivu, mis on ette nähtud valitsuse erakorralise määrusega nr 9/2013, millega kehtestatakse mootorsõidukite keskkonnalõiv ning mis on koos muudatuste ja täiendustega kinnitatud seadusega nr 37/2014, muudetud ja täiendatud redaktsioonis, ning kellele ei ole käesoleva erakorralise määruse jõustumiseni neid tagastatud, võivad nõuda nende tagastamist, sealhulgas intressi sissenõudmise kuupäeva ja tagastamise kuupäeva vahelise aja eest, esitades avalduse maksuhalduri pädevale keskasutusele. Intressi määr on sätestatud seaduse nr 207/2015, millega kehtestatakse maksumenetluse seadustik, muudetud ja täiendatud redaktsiooni artikli 174 lõikes 5.“

Kohtuasja asjaolude ja menetluse lühikokkuvõte

- 1 SC Zilex Corn SRL ostis 3. märtsil 2008 liisinguga 2007. aastal valmistatud sõiduauto Toyota.

- 2 Selle sõiduauto registreerimisel tasus liisinguettevõtja BCR Leasing IFN SA riigikassasse eritasu 5359,86 Rumeenia leud (RON) ja lisaks käibemaksu 1018,37 Rumeenia leud, mille hiljem maksis talle kinni SC Zilex Corn SRL.
- 3 Auto omandiõigus läks SC Zoral SRL-le üle pärast seda, kui sõiduk registreeriti selle äriühingu nimele 12. novembril 2012, AX aga omandas selle auto omandiõiguse 16. mail 2016.
- 4 Administrația Județeană a Finanțelor Publice Brașovile (Brașovi piirkondlik maksuosakond) 28. augustil 2018 esitatud kaebuses palus AX tagastada eritasu summas 6378,23 Rumeenia leud, mis selle auto registreerimisel tasuti.
- 5 AX nõue jäeti 5. märtsi 2019. aasta otsusega rahuldamata, sest selle oli esitanud muu isik kui see, kes oli maksukohustuslane, ning 5. märtsi otsuse peale esitatud vaie jäeti rahuldamata 29. juuli 2019. aasta otsusega.
- 6 Kaebajad AX ja YC palusid kaebuses, mis kanti Tribunalul Brașovi (Brașovi esimese astme kohus) kohtuasjade nimekirja 7. veebruaril 2020 ja oli esitatud vastustaja, Administrația Județeană a Finanțelor Publice Brașovi (Brașovi piirkondlik maksuosakond) vastu, tühistada viimase 5. märtsi ja 29. juuli 2019. aasta otsused ning kohustada teda tegema otsust kõnesoleva tasu tagastamiseks ja intressi tasumiseks vastavalt kaebajate 28. augusti 2018. aasta nõudele.
- 7 Tribunalul Brașov (Brașovi esimese astme kohus) nõustus 23. detsembri 2020. aasta kohtuotsuses vastuväitega, et kaebajal YC puudub õigus esitada kaebus, ning AXi puudutavas osas jättis ta kaebuse rahuldamata, otsustades, et tal ei ole OUG nr 52/2017 artikli 1 lõigete 1, 2 ja 5 kohaselt õigust selle tasu tagastamisele, sest niisugune õigus on ainult maksukohustuslasel, mitte järgnevatel ostjatel.
- 8 AX esitas selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse Curtea de Apel Brașovile (Brașovi apellatsioonikohus), leides, et see kohtuotsus on vastuolus liidu õigusega. AX põhjendas oma apellatsioonkaebust sellega, et 7. aprilli 2011. aasta kohtuotsuse Tatu (C-402/09) punkti 40 järgi sisaldub registreerimismaksu summa sõiduki väärtuses, sest selle turuväärtus h registreerimismaksu jääkväärtus, on võrdne sõiduki amortisatsiooni alusel kindlaks määratava protsendiga sõiduki algsest väärtusest.
- 9 Curtea de Apel Brașov (Brașovi apellatsioonikohus) jättis apellatsioonkaebuse 5. aprillil 2022 rahuldamata põhjendusega, et AX ei ole tõendanud, et kuupäeval, mil SC Zoral SRL andis auto omandiõiguse üle, läks üle ka õigus krediidile summas 6370,23 Rumeenia leud, mille SC Zilex Corn SRL oli tasunud saastetasuna.
- 10 AX esitas 5. aprilli 2022. aasta lõpliku kohtuotsuse peale teistmisavalduse Curtea de Apel Brașovile (Brașovi apellatsioonikohus) – kes on eelotsusetaotluse esitanud kohus –, paludes vaidlustatud kohtuotsuse ära muuta, vaadata

apellatsioonkaebus uuesti läbi ja esitada samal ajal Euroopa Kohtule eelotsusetaotlus.

Poolte peamised argumendid

- 11 AX väitis, et apellatsioonkaebust rahuldamata jättes rikuti liidu õiguse esimuse põhimõtet ja seejuures tõlgendas apellatsioonikohus valesti ELTL artiklit 110, millega ta rikkus Euroopa Kohtu praktikat. Ta viitab selles küsimuses kohtuotsustele Amministrazione delle Finanze dello Stato vs. San Giorgio (199/82), ning Comateb jt vs. Directeur général des douanes et droits indirects (C-192/95–C-218/95).
- 12 AXi sõnul on liikmesriigi kohtute ülesanne teha kindlaks, kas liidu õigusega keelatud maks läks täies ulatuses või osaliselt ettevõtjalt teistele isikutele üle. Euroopa Kohus leidis kohtuasjas C-402/09 tehtud otsuse Tatu punktis 40, et alates registreerimismaksu liikmesriigis tasumise hetkest sisaldub selle maksu summa sõiduki väärtuses; järelikult läheb see hiljem koos sõiduki omandiõigusega üle.
- 13 Braşovi piirkondlik maksuosakond on Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse esitamise vastu.

Eelotsusetaotluse põhjenduse lühikokkuvõte

- 14 Curtea de Apel Braşov (Braşovi apellatsioonikohus) arutab asja viimase astme kohtuna erakorralise teistmisavalduse raames, mis on esitatud seaduse nr 554/2004 artikli 21 lõike 1 alusel, mille kohaselt on teistmise aluseks jõustunud kohtuotsused, mis on tehtud Euroopa Liidu õiguse esimuse põhimõtet rikkudes.
- 15 Analüüsid OUG-d nr 52/2017, tuvastab eelotsusetaotluse esitanud kohus esiteks, et selle preambuli kohaselt anti see valitsuse erakorraline määrus 9. juuni 2016. aasta kohtuotsuse Budişan (C-586/14, EU:C:2016:421), 30. juuni 2016. aasta kohtuotsuse Câmpian (C-200/14, EU:C:2016:494) ja 30. juuni 2016. aasta kohtuotsuse Ciup (C-288/14, ei avaldata, EU:C:2016:495) tulemusena – kohtuotsuste, milles Euroopa Kohus leidis, et liidu õigusnormide ja eelkõige ELTL artikliga 110 on vastuolus mitmesugused Rumeenias kehtestatud saatemaksud, mida sõiduautode suhtes kohaldatakse, nende hulgas käesolevas asjas käsitletav tasu.
- 16 Teiseks rõhutab ta, et valitsuse erakorralise määruse artikli 1 grammatilisest sisust tuleneb, Rumeenia riik on tunnustanud õigust maksu tagastamisele ainult seda tasunud maksukohustuslase puhul, samas kui on selge, et 11 aasta jooksul, mis kulus esimese liidu õigusega vastuolus oleva maksu kehtestamisest 2006. aastal kuni erakorralise määruse vastuvõtmiseni 2017. aastal, on sõidukitega tehtud võõrandamistehinguid ja need ei ole enam selle maksukohustuslase omanduses, kes maksu tasus, ning et kuna krediidiõiguse üleminekut praegusele omanikule ei tunnustata, ei ole maksu võimalik tagasi saada.

- 17 Oma laadilt sisaldub see maks, kui see on tasutud, registreeritud sõiduki turuväärtuses – järeldus, mis ilmneb Euroopa Kohtu kohtuotsusest Tatu (C-402/2009). Praktikast on müügi hetkel tasutud maksuga sõidukite hind kõrgem nende maksuta sõidukite hinnast, mille puhul kandis seda tasunud maksukohustuslane selle kaudselt üle müügihinnale.
- 18 Lähtudes ka Euroopa Kohtu otsustest kohtuasjades C-192/95–C-218/95, leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et viis, kuidas on OUG-s nr 52/2017 reguleeritud tagasimaksmise menetlust, kätkeb endas tagastamise saavutamise võimaluse piirangut ja muudab seepärast liidu õiguskorraga tagatud õiguste kasutamise võimatuks või ülemäära raskeks.
- 19 Curtea de Apel Brașovi (Brașovi apellatsioonikohus) sõnul kinnitavad niisugust järeldust hiljutised arengud õiguslikus regulatsioonis, eelkõige valitsuse erakorraline määrus nr 93/2022 (OUG nr. 93/2022), millega OUG nr 52/2017 tunnistati kehtetuks ning sätestati uus tagasimaksmise menetlus, milles on nähtud ette võimalus tagastada maks sõiduki liisinguga ostjale, kui maksu tasus liisinguettevõtja.

TÖÖDOKUMENT